

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 1082

Warszawa, 7 sierpnia 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Stanisława Szweda.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel; (-) Dariusz Bąk; (-) Andrzej Bętkowski; (-) Mariusz Błaszczak; (-) Antoni Błądek; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Edward Czesak; (-) Jacek Falfus; (-) Adam Gawęda; (-) Marian Tomasz Goliński; (-) Kazimierz Gołojuch; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Artur Górski; (-) Krystyna Grabicka; (-) Kazimierz Gwiazdowski; (-) Izabela Kloc; (-) Sławomir Kłosowski; (-) Zbigniew Kozak; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marzena Machalek; (-) Barbara Marianowska; (-) Mirosława Masłowska; (-) Kazimierz Moskal; (-) Anna Paluch; (-) Jacek Pilch; (-) Krzysztof Popiołek; (-) Jan Religa; (-) Józef Rojek; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Krzysztof Sońta; (-) Andrzej Szlachta; (-) Stanisław Szwed; (-) Adam Śnieżek; (-) Robert Telus; (-) Teresa Wargocka; (-) Waldemar Wrona.

Ustawa

z dnia 2008r.

**o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności
pracodawcy**

Art. 1 .

W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006r. nr 158 poz.1121), art. 43 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. 1. Osoby będące byłymi pracownikami lub członkami rodzin zmarłych pracowników lub zmarłych byłych pracowników, uprawnionymi do renty rodzinnej, których roszczenia pracownicze nie zostały zaspokojone przez syndyka, likwidatora lub byłego niewypłacalnego pracodawcę, pomimo prawomocnego wyroku sądu przeciwko tym podmiotom, mogą w terminie do dnia 30 czerwca 2010 r. wystąpić z pisemnym wnioskiem do kierownika Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o wypłatę świadczeń ze środków Funduszu z tytułu niezaspokojonych roszczeń, w zakresie zgodnym z art. 6 i 6a ustawy, o której mowa w art. 50 pkt 1 w brzmieniu obowiązującym w okresie, za który roszczenia nie zostały zaspokojone.”

Art. 2.

1.Przepis art. 43 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się także do osób, które złożyły wnioski, o których mowa w tym przepisie, z przekroczeniem ustawowego terminu i w związku z tym otrzymały decyzje odmowne. Osoby te mają prawo do złożenia w terminie do 30 czerwca 2010r. do właściwego Terenowego Biura Funduszu ponownego wniosku o przyznanie świadczeń ze środków Funduszu z tytułu niezaspokojonych roszczeń, w zakresie zgodnym z art. 6 i 6a ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy.

2. Terenowe Biura Funduszu, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, mają obowiązek poinformować wszystkie osoby, o których mowa w ust. 1 o możliwości ponownego złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1. Informacja taka winna być sformułowana w sposób jasny, zrozumiały i przystępny dla przeciętnego odbiorcy. Wezwania należy skierować na podany wcześniej adres korespondencyjny.

Art. 3.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Uzasadnienie

Do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wielokrotnie zwracały się osoby, którym byli pracodawcy (w tym często nieistniejące już firmy) nie wypłacili należnych wynagrodzeń, bądź odpraw, a przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, póź. 85 z późn. zm.), nie pozwalały na zaspokojenie tych roszczeń ze środków Funduszu. Z dniem 13 lipca 2006 r. weszła w życie ustawa o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, uchylająca wcześniejszą ustawę.

Przepis art. 43 stanowił przejściową regulację pozwalającą Funduszowi na wypłatę świadczeń pracowniczych w wypadkach, gdy roszczenia pracownicze byłego pracownika nie zostały zaspokojone - mimo wyroków sądowych przeciwko pracodawcy - ani przez byłego niewypłacalnego pracodawcę, ani przez syndyka czy likwidatora. Osoba taka mogła w terminie do dnia 30 czerwca 2007 roku wystąpić z pisemnym wnioskiem do kierownika Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych o wypłatę świadczeń ze środków Funduszu.

Wypłata świadczeń była realizowana w przypadkach, gdy zostały spełnione następujące przesłanki:

- 1) pomimo prawomocnego wyroku sądu przeciwko pracodawcy osoba nie doszła od pracodawcy skutecznie roszczeń (np. gdy komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z braku majątku, na którym egzekucja mogłaby być skuteczna).
- 2) pracodawca był niewypłacalny w rozumieniu ustawy,
- 3) pomimo wystąpienia niewypłacalności pracodawcy Fundusz roszczeń nie zaspokoił między innymi z niżej wymienionych przyczyn:
 - ponieważ syndyk czy likwidator w ogóle nie wystąpił z wnioskiem do Funduszu,
 - zainteresowana osoba nie wystąpiła z wnioskiem do Funduszu.
 - zainteresowana osoba wystąpiła z wnioskiem do Funduszu ale z naruszeniem terminu, w którym winna złożyć wniosek (dochodzenie roszczeń od pracodawcy z powództwa cywilnego powodowało niejednokrotnie, że dochodzenie było długotrwałe i często w końcu okazywało się bezskuteczne, a w tym czasie terminy ustawowe wystąpienia do Funduszu minęły - w takich przypadkach, gdyby nie

wprowadzono przepisu przejściowego to roszczenia nigdy nie zostałyby zaspokojone);

- nie zostały spełnione wymogi dotyczące okresów, za które Fundusz zaspokajał podstawowe roszczenia pracownicze (tzw. okresy referencyjne). Wypłata świadczeń realizowanych w trybie art. 43 dotyczyła niezaspokojonych roszczeń nie tylko w zakresie tytułów wypłat ale także ich wysokości. Katalog świadczeń ulegał zmianie zatem wypłacane były te świadczenia, które świadczeniobiorca uzyskalby, gdyby wypłata nastąpiła we właściwym czasie. Wysokość wypłat była każdorazowo ustalana z uwzględnieniem „średniej płacy krajowej” obowiązującej w okresie, za który roszczenia pracownicze były należne.

Przy rozpatrywaniu wniosków złożonych w trybie art. 43 zastosowanie miały przepisy art. 291 § 5 Kodeksu pracy stanowiące, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem organu powołanego do rozstrzygania sporów ulega przedawnieniu z upływem 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Wymóg posiadania przez roszczeniobiorcę prawomocnego wyroku sądu przeciwko pracodawcy nie dotyczył przypadków określonych w ust. 3 art. 43. ust. 3 art. 3 dotyczył sytuacji, gdy świadczenia nie zostały z Funduszu wypłacone z uwagi na przepis przejściowy, który ograniczał definicję „spraw w toku” (zawarty w ust. 2 art.29 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców - Dz.U. Nr 155, póź. 1287 z późn. zm.). Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 maja 2005 r. (sygn. Akt P&/04) przepis ten uznany został za niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis stanowił, że do spraw wszczętych a niezakończonych stosuje się przepisy dotychczasowe, przy czym przez sprawy wszczęte rozumiano sprawy, co do których kierownik Biura Terenowego FGSP stwierdził zgodność zbiorczego wykazu lub wykazu uzupełniającego z przepisami ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych(...). Jeśli zatem wniosek złożony został przed dniem 1 października 2002 r. i w związku z powyższym przepisem świadczenia zostały wypłacone w węższym zakresie (czyli zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującym od 1 października 2002 r.) - to tylko z uwagi na to, że wykaz nie był zweryfikowany przez kierownika BT FGSP - osoby, którym wypłacono świadczenia mogły wystąpić o dodatkową wypłatę świadczeń:

- z tych tytułów, które zostały ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. skreślone,

- za okresy, o które skrócono tzw. okresy referencyjne, tj. okresy przed i po dniu niewypłacalności.

W trakcie prac nad nowelizacją ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, póź. 85 z późn. zm), mających na celu uczynienie tej ustawy bardziej przyjaznej dla beneficjenta poprzez rozszerzenie katalogu świadczeń oraz wydłużenie okresów referencyjnych - duże nadzieje wiązano z wprowadzeniem przepisu przejściowego - art. 43. Według prognoz planowana realizacja wypłat świadczeń z tego tytułu miała wynosić 22.000 tys. zł. Jednakże przepis ten nie spełnił oczekiwań pokładanych z jego wprowadzeniem, bowiem w roku 2007 na podstawie art. 43 dokonano 3.886 wypłat na kwotę 6.749 tys. zł. Szczegółowo realizację wypłat świadczeń z przepisu przejściowego w podziale według katalogu świadczeń prezentuje załączona tabela I.

Na taki stan rzeczy złożyło się kilka przyczyn. Jedną z nich niewątpliwie było wydłużenie się prac nad zapisami nowej ustawy, w wyniku czego zamiast zamierzonych przez ustawodawcę 12 miesięcy obowiązywania przepisu przejściowego - okres obowiązywania stał się znacznie krótszy, bowiem nowelizacja ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych weszła w życie dopiero od dnia 1 października 2006 r. - zaś wnioski w trybie art. 43 można było składać tylko do dnia 30 czerwca 2007 r.

Następną przyczyną były braki załączonych do wniosków o wypłatę świadczeń dokumentów wymaganych przepisami obu ustaw i rozporządzeń wykonawczych. Dotyczyło to w większości braku dokumentów sądowych i potwierdzenia bezskuteczności egzekucji, które były wymagane. W roku 2007 z tego powodu odmówiono wypłat świadczeń o łącznej wartości 2.336 tys. zł.

Kolejną z przyczyn było przekroczenie ustawowego terminu złożenia wniosków o wypłatę w trybie art. 43. Z tego tytułu w roku 2007 udzielono 255 odmów na łączną kwotę 1 .652 tys. zł. Pomimo podjętej akcji informacyjnej o zmianach w ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych (...) dla byłych pracowników, członków rodzin zmarłych pracowników i osób uprawnionych do świadczeń po zmarłych byłych pracownikach w postaci rozkolportowania ulotek w liczbie 400.000 tys. oraz zamieszczania ogłoszeń prasowych - informacja o możliwości skorzystania ze świadczeń Funduszu w trybie art. 43 do ogromnej rzeszy beneficjentów nie dotarła o czasie. Według informacji z Biur Terenowych FGSP - do dnia

dzisiejszego takie wnioski są składane, pomimo że termin obowiązywania przepisu przejściowego minął.

Analizując przyczyny wszystkich udzielonych odmów z wniosków złożonych w trybie art. 43 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych(...), tylko ta jedna z przyczyn, a mianowicie przekroczenie terminu złożenia stosownego wniosku – przypadku wydłużenia okresu obowiązywania omawianego artykułu - kwalifikowałaby złożone wnioski do ponownego rozpatrzenia. Jeżeli wszystkie złożone w 2007 roku po terminie wnioski kwalifikowałyby się do wypłaty to domniemywać można, że wydatki Funduszu związane z wejściem w życie ustawy z 13 lipca 2006 r. w przypadku przedłużenia działania art. 43 do końca roku 2007 wzrosłyby o kwotę 1.652 tys. zł i wyniosłyby łącznie (dla art. 43) kwotę 8.401 tys. zł, tj. wzrost o 24,5%. W przypadku wydłużenia możliwości składania wniosków w trybie art. 43 do końca 2008 r. - wydatki związane z wejściem w życie tego artykułu dla lat 2007 - 2008 wyniosłyby prawdopodobnie około 11.705 tys. zł (rok 2007: 8.401 tys. zł plus rok 2008: $1652 \times 2 = 3.304$ tys. zł). Na bazie doświadczeń minionego roku wydaje się konieczne poinformowanie o tym fakcie jak najszerszego grona roszczeniobiorców, przy czym informacja powinna być sporządzona w sposób jak najbardziej jasny, zrozumiały i przystępny dla przeciętnego odbiorcy, tym samym nie budziłoby się niepotrzebnych nadziei u osób, których nie obejmowałyby zapisy tego artykułu. W przypadku zaś udzielonych wcześniej odmów wypłaty świadczeń związanych z przekroczeniem terminu złożenia stosownego wniosku - Biura Terenowe FGŚP zobowiązane byłyby powiadomić zainteresowanych o możliwości ponownego wystąpienia z wnioskiem do Funduszu. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych posiada stosowne zabezpieczenie środków finansowych na taką okoliczność w papierach wartościowych Skarbu Państwa. Szczegółową prezentację zarówno przyczyn udzielonych odmów wypłat świadczeń z wniosków złożonych w trybie art. 43 jak i łącznej wartości poszczególnych tytułów odmów przedstawia załączona tabela 2

Projektowana regulacja ma przywrócić obu ww. grupom osób możliwość ubiegania się o świadczenia z ustawy, których z niezawinionych przyczyn nie mogły uzyskać. W tym zakresie projekt ustawy rodzi pozytywne skutki społeczno-gospodarcze. Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**Transfery na rzecz ludności - art. 43 (przepis przejściowy)
w podziale według katalogu świadczeń**

TABELA 1

w tys. zł

L.p.	Transfery na rzecz ludności - art. 43 (przepis przejściowy) w tym:	Ilość	Wartość
1	wynagrodzenie za pracę (12.2.1)	1 079	2 686
2	wynagrodzenie za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy (12.2.2a)	5	3
3	wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wskutek choroby, o którym mowa w art. 92 Kodeksu pracy (12.2.2b)	76	67
4	wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego (12.2.2c)	12	6
5	odprawa pieniężna przysługująca na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (12.2.2d)	869	2 470
6	ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy (12.2.2e)	318	248
7	odszkodowania, o którym mowa w art. 36 ¹ § 1 Kodeksu pracy (12.2.2f)	195	529
8	składka na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych (12.2.3)	1 269	504
9	odszkodowań z art. 7a ustawy z 28.12.1989 r za okres wypowiedzenia	54	234
10	składka od nadwyżki ponad przec. art. 6a ust. 2a	9	2
Razem		3 886	6 749

**Przyczyny i łączne kwoty odmówionych wypłat świadczeń z wniosków złożonych w trybie art. 43
ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych (...)
w Biurach Terenowych FGŚP w 2007 rok**

w tys. zł

L.p.	Przyczyny udzielonych odmów (pogrupowane w kategorii przyczyn)	Łączna kwota udzielonych odmów w tej kategorii
1	brak przesłanek niewypłacalności pracodawcy w świetle przepisów ustawy	6 257
2	występowanie o przyznanie świadczeń nie mieszczących się w tzw. katalogu świadczeń	3 351
3	występowanie o przyznanie świadczeń za okresy wykraczające poza okresy wymienione w ustawie	4 111
4	występowanie ograniczeń czasowych do korzystania ze świadczeń (wynikające z art. 6 ust 4 ustawy z dnia 29.12.1993 r. i art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 13.07.2006 r.)	3 903
5	brak załączonych dokumentów wymaganych przepisami obu ustaw i rozporządzeń wykonawczych	2 336
6	przekroczenie terminu złożenia stosownych wniosków o wypłatę świadczeń	1 651
7	inne	678
Razem		22 287

Warszawa, 20 sierpnia 2008 roku

BAS-WAEM-2276/08

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna o zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Stanisław Szwed) z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2002 r., Nr 23, poz. 398 z późn. zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu

Projekt zmierza do zmiany art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. Nr 158, poz. 1121; dalej: ustawa). Zmieniany przepis należy do przepisów przejściowych ustawy i dotyczy roszczeń, które są dochodzone bezpośrednio od syndyka, likwidatora lub byłego pracodawcy i, mimo prawomocnego wyroku sądu, nie zostały przez nich zaspokojone. Zmiana polega na wydłużeniu w takim wypadku o trzy lata terminu na złożenie wniosku o wypłatę świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wnioskodawcy proponują także przyznanie prawa do złożenia wniosku osobom, które uchybiły zmienianemu terminowi, oraz nałożenie na Terenowe Biura Funduszu obowiązku poinformowania tych osób o takiej możliwości.

Projektowana zmiana ustawy ma wejść w życie w dniu ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii, o których mowa w projekcie.

3. Analiza projektu pod kątem prawa Unii Europejskiej

Zagadnienia, o których mowa w projekcie, nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy Rex: Unia Europejska, projekt ustawy, prawo pracy

Warszawa, 20 sierpnia 2008 roku

BAS-WAEM-2277/08

Pan Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Stanisław Szwed) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt zmierza do zmiany art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. Nr 158, poz. 1121; dalej: ustawa). Zmieniany przepis należy do przepisów przejściowych ustawy i dotyczy roszczeń, które są dochodzone bezpośrednio od syndyka, likwidatora lub byłego pracodawcy i, mimo prawomocnego wyroku sądu, nie zostały przez nich zaspokojone. Zmiana polega na wydłużeniu w takim wypadku o trzy lata terminu na złożenie wniosku o wypłatę świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wnioskodawcy proponują także przyznanie prawa do złożenia wniosku osobom, które uchybiły zmienianemu terminowi, oraz nałożenie na Terenowe Biura Funduszu obowiązku poinformowania tych osób o takiej możliwości. Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

*Opracował: Zespół Prawa Europejskiego
Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych*

Michał Królikowski

**ZASTĘPCA
GŁÓWNEGO INSPEKTORA PRACY**

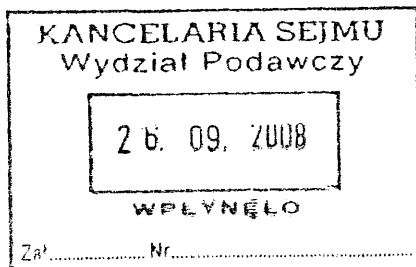
Anna Tomczyk

Warszawa, 26.09.2008

GPP- 475 -4000-10/08

**Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

W związku z przesłanym do Głównego Inspektoratu Pracy Państwowej Inspekcji Pracy poselskim projektem zmiany ustawy z dnia 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2006r., nr 158, poz.1121) uprzejmie informuję, że nie zgłaszam zastrzeżeń do powyższego projektu.

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.
Data wpływu 26-09-2008